

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

22. 03. 2018 р.

Львів

№ 2 р/к

Справа № 1-02-81/2015

Про закриття провадження
у справі №1-02-81/2015

Адміністративна колегія Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання з попередніми висновками у справі від 11.01.2018р. №4/5 пв матеріали справи №1-02-81/2015 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції Приватним акціонерним товариством «Львівобленерго» (далі – ПАТ «Львівобленерго», Товариство, юридична адреса: вул. Козельницька, 3, м. Львів, 79026; поштова адреса: вул. Сяйво, 10, м. Львів, 79052, код ЄДРПОУ – 00131587), що передбачені частиною 1 статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з постачання електричної енергії за регульованим тарифом (встановлення у договорах про постачання електричної енергії із ОСББ та ЖБК схеми розрахунку за спожиту електричну енергію), що могло призвести до застосування тарифів на послуги з електричної енергії за спожиту електричну енергію у березні 2015 року, серпні 2015 року в розмірах, які не були на дату застосування затверджені постановою НКРЕКП від 26.02.2015 №220, а відповідно до неправомірного нарахування коштів за спожиту електроенергію споживачам, яке розраховується з енергопостачальною організацією за загальним розрахунковим засобом обліку та на постачання електричної енергії на багатоквартирні житлові будинки для освітлень місць загального користування ОСББ та ЖБК та до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку,

ВСТАНОВИЛА:

I. ПРОЦЕДУРНІ ДІЇ.

(1) Розпорядженням Адміністративної колегії Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі –

Відділення, ЛОТВ АМК України) від 19.10.2015 № 83 рп/к розпочато розгляд Справи за виявленими ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку Публічного акціонерного товариства «Львівобленерго» (правонаступник – Приватне акціонерне товариство «Львівобленерго», далі – ПАТ «Львівобленерго», Товариство, юридична адреса: вул. Козельницька, 3, м. Львів, 79026; поштова адреса: вул. Сяйво, 10, м. Львів, 79052, код ЄДРПОУ – 00131587), що передбачені частиною 1 статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з постачання електричної енергії за регульованим тарифом (встановлення у договорах про постачання електричної енергії із ОСББ та ЖБК схеми розрахунку за спожиту електричну енергію), що могло призвести до застосування тарифів на послуги з електричної енергії за спожиту електричну енергію у березні 2015 року, серпні 2015 року в розмірах, які не були на дату застосування затверджені постановою НКРЕКП від 26.02.2015 №220, а відповідно до неправомірного нарахування коштів за спожиту електроенергію споживачам, яке розраховується з енергопостачальною організацією за загальним розрахунковим засобом обліку та на постачання електричної енергії на багатоквартирні житлові будинки для освітлень місць загального користування ОСББ та ЖБК та до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

(2) Справа розпочата за результатами розгляду депутатського звернення, на виконання доручення Антимонопольного комітету України від 12.10.2015р. №1.1/908 (вх. від 13.10.2015р. №14/184-Ю), Народного депутата України (*інформація з обмеженим доступом*) (у зв'язку із зверненнями голови ОСББ (*інформація з обмеженим доступом*), ОСББ (*інформація з обмеженим доступом*), що знаходяться у Сихівському районі міста Львова та мешканці будинків, які вони обслуговують) щодо незаконних дій ПАТ «Львівобленерго» під час розрахунку вартості електроенергії.

II. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО.

(3) Стаття 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», а саме: основним завданням Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики в частині:

- здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед

законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції;

- контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції під час регулювання цін (тарифів) на товари, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.

(4) Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії затверджені постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 13.04.2017 №504 (далі – Ліцензійні умови).

(5) Приватне акціонерне товариство «Львівобленерго» перейменоване з Публічного акціонерного товариства «Львівобленерго», яке було перейменоване з Відкритого акціонерного товариства «Львівобленерго» відповідно до вимог Закону України «Про акціонерні товариства», є правонаступником Державної акціонерної енергопостачальної компанії «Львівобленерго», заснованої відповідно до наказу Міністерства енергетики та електрифікації України від 17 серпня 1995 року №156 шляхом перетворення Виробничого енергетичного об'єднання «Львівенерго» у Державну акціонерну енергопостачальну компанію «Львівобленерго», згідно з Указом Президента України від 4 квітня 1995 року №282/95 «Про структурну перебудову в електроенергетичному комплексі України».

(6) Статут Приватного акціонерного товариства «Львівобленерго» (нова редакція), затверджено Загальними зборами акціонерів ПАТ «Львівобленерго», протокол від 13.04.2017 № 14.

(7) На загальних зборах акціонерів Публічного акціонерного товариства «Львівобленерго», протокол від 13.04.2017р. №14 прийнято рішення про зміну типу Товариства з публічного акціонерного товариства на приватне акціонерне товариство.

(8) ПрАТ «Львівобленерго» здійснює свою діяльність на основі чинного законодавства України, Статуту, рішень органів управління Товариства.

(9) Товариство має самостійний баланс, розрахунковий рахунок, субрахунки, валютний та інші рахунки в банках, печатки і штампи з своїм найменуванням. Може мати фірмовий знак (логотип), товарний знак, торгову марку, а також інші реквізити, які затверджуються Правлінням Товариства та у разі необхідності реєструються, згідно з чинним законодавством.

(10) Відповідно до Статуту метою діяльності Товариства є одержання прибутку шляхом забезпечення потреб споживачів в електричній енергії та в інших товарах, роботах і послугах, відповідно предмету діяльності в умовах функціонування Об'єднаної енергетичної системи України. Одержаний прибуток спрямовується на розвиток Товариства та на задоволення економічних і суспільних потреб акціонерів і працівників Товариства.

(11) Товариство здійснює будь-які види діяльності з метою отримання прибутку, якщо вони сприяють досягненню головної мети.

(12) Предметом діяльності Товариства є:

Здійснення підприємницької діяльності з купівлі, виробництва, транспортування, передачі, постачання та збуту електричної та теплової енергії споживачам, на оптові ринки, іншим постачальникам, у тому числі:

- Виробництво електричної енергії;
- Передача електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами;
- Постачання електричної енергії за регульованим тарифом;
- Комбіноване виробництво теплової та електричної енергії.

Виконання робіт і надання послуг юридичним та фізичним особам з розробки і видачі технічних умов на електропостачання об'єктів, оперативно-технічного та ремонтно-експлуатаційного обслуговування зовнішніх електричних мереж та внутрішніх мереж електропостачання і електроосвітлення житлових, громадських будівель та інших будівель не виробничого призначення.

(13) Основними видами ліцензованої діяльності ПрАТ «Львівобленерго» є:

- Передача електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами - ліцензія серії АГ №500365, видана НКРЕ 05.05.2011 №777. Строк дії ліцензії з 19.09.1996 року на невизначений термін;
- Постачання електричної енергії за регульованим тарифом - ліцензія серії АГ №500366, видана НКРЕ 05.05.2011 №777. Строк дії ліцензії з 19.09.1996 року на невизначений термін;
- Виробництво електричної енергії – ліцензія серії АГ № 500384, видана НКРЕ 12.05.2011 № 819. Строк дії ліцензії з 24.04.2002 року на невизначений термін.

ІІІ. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА.

(14) Сфера діяльності Товариства у вигляді передачі і розподілу електричної енергії за регульованим тарифом знаходиться у стані природної монополії і тому, ПрАТ «Львівобленерго», відповідно до статей 1, 5 і 6 Закону України «Про природні монополії» є суб'єктом природної монополії.

(15) Відповідно до Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Закону України «Про захист економічної конкуренції» та «Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку», затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.02 №49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.02 за №317/6605, ЛОТВ АМК України провело аналіз становища ПрАТ «Львівобленерго» на ринку послуг з постачання електричної енергії за регульованим тарифом.

(16) Об'єктом аналізу виступає:

Суб'єкт господарювання – ПрАТ «Львівобленерго».

Послуга з постачання електричної енергії за регульованим тарифом.

(17) Визначення товарних меж ринку.

(18) Товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

(19) Відповідно до статті 1 Закону України «Про електроенергетику» постачання електричної енергії – господарська діяльність, пов'язана з наданням електричної енергії споживачеві за допомогою технічних засобів передачі та розподілу електричної енергії на підставі договору.

(20) Відповідно до статті 1 Закону України «Про електроенергетику» місцева (локальна) електрична мережа – приєднана електрична мережа, призначена для передачі електричної енергії від магістральної електричної мережі до споживача.

(21) Згідно зі статтею 7 Закону України «Про природні монополії» діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, визначених у статті 5 цього Закону, а також діяльність суб'єктів господарювання на суміжних ринках підлягає ліцензуванню відповідно до Закону.

(22) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» до сфери діяльності суб'єктів природних монополій належить, зокрема, розподіл електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами).

(23) Отже, товарними межами ринку є послуги з постачання електричної енергії за регульованим тарифом до власних місцевих (локальних) електричних мереж ПрАТ «Львівобленерго» розташованих в межах Львівської області.

(24) Визначення *територіальних (географічних) меж ринку*.

(25) Територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів товарної групи), є неможливим або недоцільним.

(26) Згідно з пунктом 1.3 Ліцензійних умов місце провадження господарської діяльності – територія України, крім енергопостачальників, що здійснюють господарську діяльність з постачання електричної енергії на закріпленій території, для яких місцем провадження господарської діяльності (закріпленою територією) є територія адміністративно-територіальної одиниці, в межах якої ліцензіатом здійснюється діяльність з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами), та електричні мережі споживачів, які живляться від мереж ліцензіата або від приєднаних до мереж ліцензіата інших власників електричних мереж, які не здійснюють господарську діяльність з постачання електричної енергії на закріпленій території. Якщо на території адміністративно-територіальної одиниці розташовані електричні мережі інших ліцензіатів з розподілу та постачання електричної енергії на закріпленій території, то закріплена територія кожного з цих ліцензіатів визначається відповідно до території розташування об'єктів електроенергетики ліцензіатів та електричних мереж споживачів, які живляться від мереж ліцензіата.

(27) На території Львівської області у період з 01.01.2015р. по 01.03.2018р. діяльність з постачання та передачі електричної енергії місцевими (локальними) мережами відповідно до виданих ліцензій здійснювали також:

ДТГО «Львівська залізниця»;

ТзОВ «Енергія-Новояворівськ»;

ТзОВ «Енергія-Новий Розділ»;

ДП «Регіональні електричні мережі».

(28) За кожним із суб'єктів господарювання, що у період з 01.01.2015р. по 01.03.2018р. мали ліцензії з постачання та передачі електроенергії місцевими (локальними) електромережами в межах Львівської області, закріплена територія здійснення ліцензованої діяльності, де розташовані місцеві (локальні) електричні мережі, що перебувають у власності кожного з цих ліцензіатів. Території здійснення діяльності з передачі електроенергії місцевими (локальними) електромережами ПрАТ «Львівобленерго» та інших

суб'єктів господарювання, які здійснюють вказану діяльність у Львівській області, не збігаються.

(29) Характерними умовами споживання послуг з постачання електричної енергії є те, що споживачі можуть отримувати дану послугу лише в межах тієї території, на якій пролягають місцеві (локальні) електричні мережі певного ліцензіата та за такими умовами, які встановлює ліцензіат.

(30) Часовими межами ринку послуг з постачання електричної енергії за регульованим тарифом визначено період з 01.01.2015р. по 01.03.2018р. – проміжок часу, протягом якого залишалися незмінні структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

(31) Споживачами послуг з постачання електричної енергії за регульованим тарифом відносяться фізичні та юридичні особи, що мають намір отримати послугу з постачання електричної енергії за регульованим тарифом, розташованих в межах території Львівської області, в межах розташування електричних мереж, які знаходяться на балансі (у володінні, користуванні, оперативному управлінні тощо) ПрАТ «Львівобленерго».

(32) Бар'єрами вступу на досліджуваний ринок є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів, побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.

(33) Враховуючи вищенаведене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» Приватне акціонерне товариство «Львівобленерго» у період з 01.01.2015р. по 01.03.2018р. займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з постачання електричної енергії за регульованим тарифом, на території м. Львова та Львівської області із часткою 100% в межах території розташування об'єктів та мереж електроенергетики ПрАТ «Львівобленерго» та електричних мереж споживачів, які живляться від мереж Товариства.

IV. ОБСТАВИНИ СПРАВИ.

(34) Закон України «Про об'єднання співвласників будинку» визначає правові та організаційні засади створення, функціонування, реорганізації та ліквідації об'єднань власників жилих та нежилих приміщень багатоквартирного будинку, захисту їхніх прав та виконання обов'язків щодо спільного утримання багатоквартирного будинку.

(35) З набуттям чинності 01.07.2015 р. Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку» ст. 13 Прикінцевих та перехідних положень встановлено зміни до закону України «Про об'єднання співвласників будинку», зокрема доповнено його ст. 22. в якій зазначається,

що газо- та електропостачання квартир та нежитлових приміщень здійснюється на підставі договорів між їх власниками і газо- та електропостачальними організаціями відповідно до вимог законодавства.

(36) Об'єднання оплачує холодну та гарячу воду, теплову та електричну енергію, природний газ, комунальні послуги за цінами (тарифами), встановленими для населення, крім частини таких послуг, що оплачуються власниками нежитлових приміщень.

(37) Відносини між громадянами (побутовими споживачами електричної енергії) та енергопостачальником регулюються Правилами користування електричною енергією для населення (далі - ПКЕЕН), затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.1999 № 1357.

(38) Розрахунки населення за спожиту електричну енергію здійснюються за діючими тарифами (цінами) для населення на підставі показань приладів обліку. Відповідно до пункту 20 ПКЕЕН, розрахунковим періодом для встановлення розміру плати спожитої електричної енергії є календарний місяць.

(39) Постановою Національної комісії що здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Постановою від 26.02.2015 р. №220 «Про встановлення тарифів, що відпускається населенню» встановлено:

1) Тарифи на електроенергію, що відпускається населенню, на період з 01 квітня 2015 року по 31 серпня 2015 року включно,

2) Тарифи на електроенергію, що відпускається населенню, на період з 01 вересня 2015 року по 29 лютого 2016 року включно

3) Тарифи на електроенергію, що відпускається населенню, на період з 01 березня 2016 року по 31 серпня 2016 року включно

4) Тарифи на електроенергію, що відпускається населенню, на період з 01 вересня 2016 року по 28 лютого 2017 року включно

5) Тарифи на електроенергію, що відпускається населенню, з 01 березня 2017 року

(40) Так тариф на електроенергію для категорії споживачів «Населення» (яке розраховується з енергопостачальною організацією за загальним розрахунковим засобом обліку та об'єднане шляхом створення юридичної особи, житлово-експлуатаційним організаціям, крім гуртожитків) на період з 01 квітня 2015 року по 31 серпня 2015 року включно:

- 52,5 коп. за 1 кВт*год. (без ПДВ),

- 63 коп. за 1кВт*год. (з ПДВ).

(41) З 01 вересня 2015 року для категорії споживачів «Населення» (яке розраховується з енергопостачальною організацією за загальним розрахунковим засобом обліку та об'єднане шляхом створення юридичної особи, житлово-експлуатаційним організаціям, крім гуртожитків) почав діяти наступний тариф на електроенергію:

- 65,75 коп. за 1 кВт*год. (без ПДВ),

- 78,9 коп. за 1кВт*год. (з ПДВ).

(42) Між ПАТ «Львівобленерго» та Об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку (*інформація з обмеженим доступом*) (далі - ОСББ (*інформація з обмеженим доступом*)) укладено Договір про постачання електричної енергії від 31.08.2010 №50966 (далі – Договір). Згідно цього договору Постачальник продає електричну енергію споживачу для забезпечення потреб електроустановок споживача, а споживач оплачує постачальнику вартість використаної (купленої) електроенергії.

(43) Слід зазначити, що пунктом 2.1.2 Договору передбачено, що у випадку зміни чинного законодавства України, зокрема нормативно-правових актів, які регулюють правовідносини, що виникають з приводу постачання електричної енергії та стосуються предмету цього договору застосовуються положення цих нормативно-правових актів, які мають перевагу перед положеннями цього Договору.

(44) Додатком №2 до Договору «Порядок розрахунків» зазначено що:

- Розрахунок споживача з Постачальником електричної енергії за регульованим тарифом здійснюється за чинними тарифами, які встановлюються відповідно до положень нормативно-правових документів НКРЕ, згідно з договором про постачання електричної енергії;

- Розрахунковим періодом вважається період з 15 числа попереднього місяця до 14 числа поточного місяця (включно) та прирівнюється до календарного. Розрахунки за електричну енергію проводяться споживачем виключно грошовими коштами на зазначений у договорі поточний рахунок із спеціальним режимом використання Постачальника електричної енергії.

(45) **Пунктом 3 Додатку №2 Договору ПАТ «Львівобленерго» встановило наступну вимогу:** *«Величина коштів, яку має оплатити Споживач за спожиту протягом розрахункового періоду електричну енергію, визначається постачальником електричної енергії, спожитої (переданої) між датами зняття показів засобів обліку, на тариф, який діяв на кінець розрахункового періоду.».*

(46) Листом від 31.08.2015 р. №061 ОСББ (інформація з обмеженим доступом) звернулося на адресу ПАТ «Львівобленерго» з проханням привести розрахунок за електричну енергію спожиту ОСББ (інформація з обмеженим доступом) за період 15.08.15 р. по 30.08.2015р. за тарифом що діяв у серпні 2015 р.

(47) У відповідь ПАТ «Львівобленерго» листом від 07.09.2015 р. №30-02256 повідомило, що це суперечить «наявним договірним відносинам, а тому задоволенню не підлягає» посилаючись при цьому на пункт 2 та 3 Додатку №2 Договору.

(48) А вже 15.09.2015 р. ПАТ «Львівобленерго» виставило ОСББ (інформація з обмеженим доступом) рахунок за активну енергію №303509/620419-1 за вересень 2015 р. згідно якого розрахунок проводився **за тарифом 0,6575 грн. за 1 КВт/год. (без ПДВ).**

(49) Слід зазначити, що ОСББ (інформація з обмеженим доступом) неодноразово зверталось на адресу ПАТ «Львівобленерго» щодо перерахунку вартості електричної енергії за період з 15. 08 по 31.08.2015 року. Останній лист від 14 жовтня 2015 р. вих. №б/н з наступним змістом:

(50) «З 01 вересня 2015 року, відповідно до Постанови НКРЕКП від 26.02.2015 р., тариф на електроенергію для населення у середньому підвищився на 23 відсотки, в абсолютних величинах для ОСББ збільшення тарифу відбулось з 0,63 грн. до 0,789 грн. за 1 КВт./год. 15-го вересня 2015 року у встановленому порядку ОСББ (інформація з обмеженим доступом) подало до ЛМ ВЕП ПАТ «Львівобленерго» Акт про використану Об'єднанням (мешканцями) електроенергію за період з 15 серпня по 14 вересня 2015 року, на підставі якого отримало рахунок на оплату усієї спожитої електроенергії за тарифом 0,789 грн. за 1 КВт./год. Факт споживання Об'єднанням (мешканцями) з 15 по 31 серпня електричної енергії в кількості 16966 КВт./год., що мало бути обраховане за тарифом 0,63 грн. за 1 КВт./год., до уваги керівниками ЛМ ВЕП ПАТ «Львівобленерго» взято не було, навіть після офіційного звернення голови ОСББ.

Відтак, на різниці необґрунтованого застосування підвищеного тарифу, Об'єднанню **надмірно було нараховано 2697,59 грн.»**

(51) У цьому листі ОСББ також попросило ПАТ «Львівобленерго» «провести зміни у Порядок розрахунків в частині встановлення розрахункового періоду за календарний місяць, з 01 числа по останній день місяця».

(52) В рамках розгляду справи Відділення звернулося з вимогами від 30.10.2015 №13/03-646 та 25.11.2015 №13/03-701 на адресу ПАТ «Львівобленерго» .

(53) У відповідь, ПАТ «Львівобленерго» листом від 24.11.2015 р. №141-7258 надало до Відділення наступні пояснення встановлення в додатку №2 до

договорів про постачання електричної енергії умови щодо оплати електричної енергії за тарифом, який діяв на кінець розрахункового періоду:

(54) *«Договір про постачання електричної енергії є двостороннім правочином та укладається за згодою сторін, кожна із сторін може надати свої пропозиції щодо тих чи інших умов договору, а відтак не ПАТ «Львівобленерго» встановило. А сторони за взаємною згодою уклали додаток №2 до договору про постачання електричної енергії, а при визначенні його умов сторони керувались п.6.12 Правил користування електричною енергією, які затверджені постановою Національної комісії регулювання електроенергетики України від 31 липня 1996 р. №28 (у редакції постанови Національної комісії регулювання електроенергетики України від 17 жовтня 2005 р. №910)».*

(55) *Проте слід зазначити, що п.6.12 ПКЕЕ передбачено, що величина коштів, яку має оплатити споживач за спожиту протягом розрахункового періоду електричну енергію, визначається постачальником електричної енергії за однією з таких схем:*

- *сума добутків величин обсягів споживання електричної енергії, визначених за даними (протоколами) автоматизованої системи обліку, на величини відповідних тарифів;*
- *обсяг спожитої (переданої) електричної енергії між датами зняття показів засобів обліку розкладається пропорційно до тривалості дії протягом розрахункового періоду кожного з тарифів, після чого величина коштів, які має сплатити споживач, визначається як сума добутків тарифів на відповідний їм обсяг електричної енергії;*
- *період між датами на початку та в кінці розрахункового періоду прирівнюється до періоду дії тарифу (календарного місяця), і величина коштів, які має сплатити споживач, визначається як добуток обсягу електричної енергії, спожитої (переданої) між датами зняття показів засобів обліку, на тариф, який діяв на початок або кінець розрахункового періоду відповідно до умов договору.*

(56) *Обрана схема обов'язково зазначається у договорі і не може бути змінена до закінчення терміну дії договору або внесення до договору в установленому порядку відповідних змін».*

(57) Також, ПАТ «Львівобленерго» листом від 10.12.2015 №141-7691 надало до Відділення інформацію стосовно виставлених до оплати коштах всім ОСББ, ЖБК у Львівській області за послуги з електропостачання за квітень, вересень 2015 р. до будинків у яких відсутній розпуск електричної енергії та до багатоквартирних житлових будинків для освітлень місць загального користування.

(58) В свою чергу, спеціалістами Відділення була проаналізована надана ПАТ «Львівобленерго» інформація по виставлених до оплати коштах ОСББ, ЖБК за послуги з електропостачання за квітень, вересень 2015 р. та встановлено таке:

(59) Розрахунковий період, який застосовувався ПАТ "Львівобленерго" для розрахунків із ОСББ, ЖБК був взятий різний період, як приклад з 4 числа попереднього місяця до 3 числа поточного (тобто, з 4 березня до 3 квітня та з 4 серпня до 3 вересня), де тариф з 4 березня застосовувався ПАТ «Львівобленерго», який встановлено з 1 квітня 2015 року, а з 4 серпня – у вересні 2015 р.)

(60) Відділення вважало, що встановлення у договорах про постачання електричної енергії умови щодо оплати електричної енергії за тарифом, який діяв на кінець розрахункового періоду могло призвести до застосування ПАТ «Львівобленерго» для ОСББ/ЖБК тарифів на послуги з постачання електричної енергії у розмірах, які не були на дату застосування затверджені постановою НКРЕКП від 26.02.2015 №220.

V. ДІЇ В РАМКАХ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ.

(61) Відділення листом від 22.03.2016 №13/03-429 звернулося до Комітету стосовно звернення до НКРЕКП за наданням відповідних роз'яснень.

(62) Комітет листом від 21.06.2016р. №128-29/02-6482 надіслав до Відділення копію листа НКРЕКП від 30.05.2016р. №5403/17.2.1/7-16 у якому зазначається наступне: *«...щодо дій ПАТ «Львівобленерго» під час розрахунку вартості електричної енергії у період з 15.08.2015 до 31.08.2015, та у межах своєї компетенції повідомляє наступне.*

(63) *Взаємовідносини, які виникають в процесі продажу і купівлі електричної енергії між виробниками або постачальниками електричної енергії та споживачами (на роздрібному ринку електричної енергії), регулюються Правилами користування електричною енергією, затвердженими постановою НКРЕ від 31.07.96 №28, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 02.08.96 №417/1442(із змінами) (далі – ПКЕЕ).*

(64) *Постачання електричної енергії для забезпечення потреб електроустановки здійснюється на підставі договору про постачання електричної енергії, що укладається між власником цієї електроустановки (уповноваженою власником особою) та постачальником електричної енергії за регульованим тарифом, або договору про купівлю-продаж (уповноваженою*

власником особою та постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом (пункт 1.3 ПКЕЕ).

(65) Величина коштів, яку має оплатити споживач за спожиту протягом розрахункового періоду електричну енергію, відповідно до пункту 6.12 ПКЕЕ, визначається постачальником електричної енергії за однією з таких схем:

(66) сума добутоків величини обсягів споживання електричної енергії, визначених за даними (протоколами автоматизованої системи обліку, на величини відповідних тарифів;

(67) обсяг спожитої (переданої) електричної енергії між датами зняття показів засобів обліку розкладається пропорційно до тривалості дії протягом розрахункового періоду кожного з тарифів, після чого величина коштів, які має сплатити споживач, визначається як сума добутоків тарифів на відповідний їм обсяг електричної енергії;

(68) період між датами на початку та в кінці розрахункового періоду прирівнюється до періоду дії тарифу (календарного місяця), і величина коштів, які має сплатити визначається як добуток обсягу електричної енергії, спожитої (переданої) між датами зняття показів засобів обліку, на тариф, який діяв на початок або кінець розрахункового періоду відповідно до умов договору....

(69) Тарифи на електроенергію, що відпускається населенню, встановленні постановою НКРЕКП від 26.02.2015 №220 (далі – Тариф).

(70) Відповідно до пункту 1.6 Тарифів населенню, яке розраховується з енергопостачальною організацією за загальним розрахунковим засобом обліку та об'єднане шляхом створення юридичної особи, житлово-експлуатаційним організаціям, крім гуртожитків, тариф на електроенергію, на період з 01 квітня 2015 року по 31 серпня 2015 року включно, встановлений на рівні 63 коп. за 1 кВт.год (з ПДВ), за розрахунковий період з 15.08.2015 по 14.09.2015 – 78,9 коп. за 1 кВт.год (з ПДВ)...».

(71) НКРЕКП у листі від 30.05.2016р. №5403/17.2.1/7-16 зазначає, що взаємовідносини, які виникають в процесі продажу і купівлі електричної енергії між виробниками або постачальниками електричної енергії та споживачами (на роздрібному ринку електричної енергії), регулюються Правилами користування електричною енергією, затвердженими постановою НКРЕ від 31.07.96 №28 (далі – ПКЕЕ №28).

(72) Відповідно до ПКЕЕ №28 населений пункт - юридична особа-споживач (власник електроустановок населеного пункту або уповноважена власником (співвласниками) експлуатаційна організація, в господарському віданні якої є електроустановки населеного пункту), об'єднує населення на визначеній

території та утримує ці електроустановки з метою забезпечення електричною енергією споживачів населеного пункту;

(73) Отже ОСББ, ЖБК можна віднести до населеного пункту.

У розділі 12 ПКЕЕ №28 передбачено особливості постачання електричної енергії для населених пунктів, зокрема:

- електрична енергія постачається населеному пункту на підставі договору про постачання електричної енергії;

- населений пункт на підставі договору про постачання електричної енергії здійснює закупівлю електричної енергії у постачальника електричної енергії з метою її подальшого використання споживачами населеного пункту для задоволення комунально-побутових потреб споживачів населеного пункту, для технічних цілей та інших потреб населеного пункту. За обсяг закупленої електричної енергії з постачальником електричної енергії розраховується населений пункт відповідно до умов договору;

- населений пункт розраховується з постачальником електричної енергії за обсяги електричної енергії, спожитої для побутових потреб населеного пункту, за відповідним тарифом для населення, яке розраховується за загальним розрахунковим засобом обліку та об'єднане шляхом створення юридичної особи. Розрахунки за електричну енергію, спожиту на технічні цілі, здійснюються за відповідними тарифами, встановленими НКРЕКП.

(74) Відділення листом від 10.08.2016р. №13/03-1231 звернулося до Комітету з проханням звернутися до Міністерства енергетики та вугільної промисловості України з питання правомірності ПАТ «Львівобленерго» встановлювати у договорах про постачання електричної енергії з ОСББ та ЖБК **умови щодо оплати електричної енергії за тарифом, який діяв на кінець розрахункового періоду.**

(75) В свою чергу, Комітет листом від 12.09.2016р. №128-29/06-9640 звернувся до НКРЕКП з наступними пропозиціями:

«... зважаючи на повноваження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, з метою недопущення вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись частиною третьою статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пропонуємо розглянути питання щодо необхідності узгодження положень ПКЕЕ та ПКЕЕН в частині взаємовідносин ПРТ з населенням, яке розраховується з енергопостачальною організацією за загальним розрахунковим засобом обліку та об'єднане шляхом створення юридичної особи, зокрема, шляхом визначення однозначного, вичерпного та послідовного порядку дій ПРТ та управителів багатоквартирних будинків, виключаючи при цьому можливість вибіркового

застосування Енергопостачальними організаціями норм у зазначених Правилах».

(76) НКРЕКП листом від 21.10.2016р. №11144/20/7-16 повідомила Комітет про таке: «...З огляду на вказане, на засіданні НКРЕКП, яке проводилось у формі відкритого слухання, **29.09.2016 Комісія схвалила проект постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Правил користування електричною енергією»**, який найближчим часом буде розміщено на офіційному веб-сайті НКРЕКП в мережі Інтернет з метою отримання зауважень та пропозицій від заінтересованих фізичних та юридичних осіб».

(77) В свою, чергу Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (далі – Мінрегіон) листом від 06.03.2017р. №7/10-2371 повідомило Антимонопольний комітет України про таке: «Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України розглянуло лист Антимонопольного комітету України від 10.11.2016 №128-29/02-11944 стосовно **взаємовідносин енергопостачальних організацій з об'єднаннями співвласників багатоквартирного будинку** та у межах компетенції повідомляє.

(78) Відповідно до статті 1 Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» (далі – Закон) визначено, що об'єднання співвласників багатоквартирного будинку – це юридична особа, створена власниками квартир та/або нежитлових приміщень багатоквартирного будинку для сприяння використання їхнього власного майна та управління, утримання і використання спільного майна; співвласники багатоквартирного будинку – власники квартир та нежитлових приміщень у багатоквартирному будинку.

(79) Статтею 4 Закону передбачено, зокрема, що об'єднання створюється для забезпечення і захисту прав співвласників та дотримання їхніх обов'язків, належного утримання та використання спільного майна, забезпечення своєчасного надходження коштів для сплати всіх платежів, передбачених законодавством та статутними документами.

(80) Об'єднання створюється як непідприємницьке товариство для здійснення функцій, визначених законом. Порядок надходження і використання коштів об'єднання визначається цим Законом та іншими законами України.

(81) Основна діяльність об'єднання полягає у здійсненні функцій, що забезпечують реалізацію прав співвласників на володіння та користування спільним майном співвласників, належне утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території, сприяння співвласникам в отриманні

житлово-комунальних та інших послуг належної якості за обґрунтованими цінами та виконання ними своїх зобов'язань, пов'язаних з діяльністю об'єднання.

(82) **Об'єднання оплачує** холодну та гарячу воду, теплову та електричну енергію, природний газ, комунальні послуги **за цінами (тарифами) встановленими для населення**, крім частини таких послуг, що оплачуються власниками нежитлових приміщень.

(83) Частиною четвертою та шостою статті 22 Закону передбачено, що газо- та електропостачання квартир та нежитлових приміщень здійснюється на підставі договору між їх власниками і газо-та електропостачальними організаціями відповідно до вимог законодавства.

(84) **Враховуючи зазначене, на думку Мінрегіону, до ОСББ не можуть застосовуватися авансові платежі за електроенергію, спожиту для забезпечення об'єднанням експлуатації та утримання багатоквартирного будинку.**

(85) Водночас згідно з діючою редакцією пункту 6.6. Правил користування електричною енергією, затверджених постановою Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України від 31.07.1996 №28, ..., оплата електричної енергії, яка відпускається споживачу, здійснюється споживачем у формі попередньої оплати у розмірі вартості заявленого обсягу споживання електричної енергії на відповідний розрахунковий або плановий період.

(86) За інформацією Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Комісія), НКРЕКП наразі підготовлено проект постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Правил користування електричною енергією», яким передбачається внесення змін до пункту 6.6 згаданих Правил.

(87) . Зокрема, проектом передбачено для підприємств житлово-комунального господарства та підприємства, які надають послуги щодо забезпечення комунально-побутових потреб населення, в межах наданих населенню послуг, установи та організації, які фінансуються з державного та/або місцевого бюджету та/або які утримуються за рахунок коштів (внесків) населення здійснення повної оплати вартості обсягу спожитої енергії один раз за фактичними показами засобів обліку електричної енергії на початку періоду, наступного за розрахунковим, відповідно до договору про постачання або купівлю – продаж електричної енергії».

(88) **Постановою НКРЕКП від 06.04.2017р. №492 внесено зміни у абзац четвертий пункту 6.12** Правил користування електричною енергією,

затверджених постановою НКРЕ від 31.07.96 №28 (далі – Правила №28 із внесеними змінами та доповненнями), зокрема:

період між датами на початку та в кінці розрахункового періоду прирівнюється до періоду дії тарифу (календарного місяця), і величина коштів, які має сплатити споживач, визначається як добуток обсягу електричної енергії, спожитої (переданої) між датами зняття показів засобів обліку, на тариф, який діяв на початок або кінець розрахункового періоду відповідно до умов договору (крім населених пунктів).

(89) Проте, на момент укладення ПрАТ «Львівобленерго» з ОСББ *«(інформація з обмеженим доступом)»* договору про постачання електричної енергії від 31.08.2010 №50966 (далі – Договір) діяла редакція постанови НКРЕ від 31.07.1996р. №28, яка дозволяла встановлену у Договорі схему нарахування величини коштів за спожиту електроенергію, зокрема: величина коштів, яку має оплатити Споживач за спожиту протягом розрахункового періоду електричну енергію, визначається постачальником електричної енергії, спожитою (переданою) між датами зняття показів засобів обліку, на тариф, який діяв на кінець розрахункового періоду (абзац четвертий пункту 6.12 ПКЕЕ), а таке нарахування здійснювалось ПрАТ «Львівобленерго» відповідно до умов укладеного Договору.

(90) Зміни у зазначену постанову, а саме у абзац четвертий пункту 6.12 ПКЕЕ були внесені у квітні 2017 року (постанова НКРЕКП від 06.04.2017р. №492).

(91) Таким чином, на сьогоднішній день, зазначене питання врегульовано на законодавчому рівні.

VI. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

(92) Отже, наявність в діях ПрАТ «Львівобленерго» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачені частиною 1 статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з постачання електричної енергії за регульованим тарифом у вигляді встановлення у договорах про постачання електричної енергії із ОСББ та ЖБК схеми розрахунку за спожиту електричну енергію за тарифом, який діяв на кінець розрахункового періоду, не доведена.

(93) Відповідно до статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» розгляд справи про порушення законодавства про захист

економічної конкуренції підлягає закриттю без прийняття рішення по суті, якщо, зокрема, не доведено вчинення порушення.

(94) Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12, 12-1, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за №291/5482, та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року №169-р) (із змінами), Адміністративна колегія Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

(95) Закрити провадження у справі №1-02-81/2015 на підставі статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у зв'язку з не доведенням вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

(96) Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова колегії

Р. Лещишин

Члени колегії:

А. Басараба

М. Салтиков

О. Герасимчук

С. Оленюк

Г. Боса